

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ГАЛУЗЕЙ
ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

К. І. Мелекєсцев

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (ДОБА НЕЗАЛЕЖНОСТІ)

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 032
«Історія та археологія» освітньої програми «Історія та археологія»

Електронне видання

Вінниця
ДонНУ
2020

УДК 94(477)(075.4)

М 473

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету історії та міжнародних відносин
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 4 від 23.12.2020.)*

Автор: *К. І. Мелєкєсцев*, викладач кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки.

Рецензенти: *І. В. Богінська*, канд. іст. наук, доцент, в. о. зав. кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету імені Василя Стуса.

О. В. Отземко, канд. іст. наук, доцент, доцент кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки Донецького національного університету імені Василя Стуса.

М 473 Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Історія України» (доба незалежності). К. І. Мелєкєсцев. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 28 с.

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Історія України» (доба незалежності) містять характеристику та програму дисципліни, теми семінарських занять, питання до іспиту, систему та критерії оцінювання знань, методичне забезпечення, перелік джерел та літератури до вивчення дисципліни.

Запропонована система завдань для самостійної роботи покликана забезпечити міцне засвоєння знань, формування компетенцій, які найбільше відповідають потребам студентів у самовизначенні та самовдосконаленні. Це і проблемно-пошукові завдання до кожної теми семінару, які спрямовують студентів на поглиблене вивчення дисципліни і наукові доповіді, особисте дослідження нещодавніх подій політичного процесу ХХ–ХХІ ст. та ключових військових операцій тривалої війни за незалежність, візуалізація подій та людей минулого, опрацювання альтернативних завдань для дистанційної освіти – вся ця самостійна робота активізує критичне мислення студентів.

Рекомендації призначені для здобувачів освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» освітньої програми «Історія та археологія».

УДК 94(477)(075.4)

© Мелєкєсцев К. І., 2020

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2020

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Характеристика дисципліни.....	5
1.1. Мета та програмні результати дисципліни.....	5
1.2. Опис навчальної дисципліни	7
2. Програма навчальної дисципліни.....	8
3. Список рекомендованої літератури.....	12
4. Плани семінарських занять	14
5. Організація самостійної роботи.....	21
6. Приклади завдань для дистанційного навчання	23
7. Приклади екзаменаційних білетів	24
8. Система та критерії оцінювання знань	25
8.1. Методи контролю.....	25
8.2. Схема нарахування балів, які отримують студенти у процесі вивчення дисципліни	25
8.3. Критерії оцінювання знань.....	26

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Історія України» (доба незалежності) все ще залишається «молодою», відмінною від попереднього досвіду викладання вітчизняної історії на 4 курсі ОП «Історія та археологія». Було поставлене важливе завдання: взяти період незалежності, відносно невеликий проміжок попереднього варіанту дисципліни для 7 семестру (яка охоплювала історію від часів «Відлиги»), та перетворити цей матеріал на самостійну дисципліну. Важкість завдання ускладнювалася необхідністю осмислення та актуалізації нещодавніх кривавих подій війни, які, як це взагалі характерно для війн в історії, склали невід’ємну та вкрай важливу для вивчення студентами частину історичного процесу, не зважаючи на той факт, що ця війна, на жаль, все ще триває.

Пандемія COVID-19 також визначила певні особливості програми, з очікуванням на можливість навчання у віддаленому форматі. Замість наполягання на лекційному матеріалі постало завдання: вказати студентству шлях до мультимедіа у мережі Інтернет, задля фасилітації самонавчання. Тимчасом як на викладача покладена функція подати теоретичну канву закономірностей розвитку незалежної української державності, від студентської самостійної роботи залежить розуміння того, який масштабний пласт інформації щодо останніх 30 років знаходиться у відкритому доступі та які саме факти з цієї доби можна почерпнути на допомогу власним дослідженням. У процесі дистанційного навчання задля забезпечення успішної самостійної роботи зі здобувачами освіти проводилися консультації, регулярна робота над помилками, розповсюдження посилань на корисні ресурси на платформах Microsoft Outlook та Skype. Через проблеми доступу студентів до бібліотек в умовах «майже нокдауну» за викладачем постало завдання вказати шлях до пошуку інформації. Це особливо характерно для розгалуженого «Семінару 2–4» та індивідуальних завдань, метою яких було розділити питання щодо окремих фактів української історії поміж студентами та «підказати» їм різноманітні джерела та літературу, які можна знайти онлайн.

Досвід проведення онлайн-занять став передумовою для створення цієї публікації, мета якої – забезпечити здобувачів освіти можливостями для самостійної роботи під час вивчення курсу, без залежності від бібліотечних підручників. Великий акцент робиться на візуальному компоненті завдань, історичному переосмисленні результатів політичної боротьби, проблемним питанням стосовно функціонування української незалежності та демократії.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

1.1. МЕТА ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України», складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», формує інтегральні, загальні, фахові компетентності та програмні результати навчання, якими мають оволодіти студенти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування наукового уявлення про політичні, соціально-економічні, культурні процеси в Україні, що розгорталися протягом другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки з іншими дисциплінами, зокрема: «Історія України», «Історія Європи та Америки», «Історія зарубіжних слов'ян», «Спеціальні історичні дисципліни».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 032 «Історія та археологія».

Спеціальні компетентності (СК):

1. Розуміння місця історії в системі гуманітарного знання, наявність загального бачення закономірностей історичного розвитку та історичних процесів (СК-1).

2. Ґрунтовне знання основних подій, явищ та періодів історичного шляху українського народу та інших народів, що живуть в Україні, орієнтування в провідних концепціях історії України, розуміння особливостей соціально-економічних й політичних процесів, які відбувалися в Україні в їх взаємозв'язку і взаємозалежності; здатність аналізувати і оцінювати розвиток українського суспільства та його окремих інститутів в контексті світової історії; формувати свідомість громадянина і патріота, об'єктивно оцінювати уроки історії; застосовувати набуті знання у практичній діяльності та для прогнозування суспільних процесів (СК-2).

3. Розуміння феномену культури, конкретно-історичних форм її побутування, ролі в житті суспільства, наявність глибоких фактичних знань в галузі української та зарубіжної культури, здатність відрізнити види, форми та стилі світового та вітчизняного мистецтва, готовність поважно відноситися до історичного спадку та культурних традицій, толерантно сприймати соціальні, етнонаціональні, релігійні та культурні відмінності, наявність національної самосвідомості, патріотичних та морально-етичних переконань (СК-5).

4. Наявність наукового уявлення про історичний розвиток регіонів України, ключові проблеми регіональної історії та характер висвітлення їх у науковій літературі; знайомство із найвідомішими історичними пам'ятками та ключовими особами, які справили вплив на розвиток регіону. Здатність вести краєзнавчу роботу, сприяти збереженню історико-культурних пам'яток (СК-6).

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знання закономірностей історичного розвитку та історичних процесів у взаємозв'язку та взаємозалежності, основних етапів періодизації історії, дат і хронологічних меж, фактів, подій, персоналій з історії України, її регіонів. Знання сучасних концепцій і закономірностей розвитку вітчизняної культури; видів, форм і стилів вітчизняного мистецтва; пам'яток культури (ПРН-З-1).

2. Знання науково-понятійного апарату історичної науки, парадигм, теоретичних шкіл, концепцій, що застосовуються в історичній науці (ПРН-З-3).

3. Знання комплексу загальнонаукових, історичних і спеціальних методів досліджень (ПРН-З-4).

4. Аналізувати, узагальнювати факти, процеси і явища минулого, орієнтуватися у науковій періодизації історії; встановлювати причини та наслідки історичних подій і явищ; локалізувати історико-географічні об'єкти на карті; читати історичні мапи (ПРН-У-1).

5. Виявляти історичні джерела та наукову літературу із визначеної історичної проблематики (ПРН-У-2).

6. Здатність продуктивно працювати в групах для вирішення дослідницьких завдань, використовувати досвід інших, співпрацювати з ними (ПРН-К-2).

7. Брати участь у дискусіях та дебатах, відіграючи провідну роль у окремих випадках, відстоювати свою точку зору (ПРН-К-3).

8. Самостійність у пошуку, обробці та аналізі інформації з різних джерел (ПРН-АВ-1).

9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблему; знаходити адекватні способи та методи для розв'язання завдань (ПРН-АВ-2).

10. Формулювати та аргументовано доводити власну точку зору у письмовій чи усній формі; здатність до критики / самокритики та оцінювання (ПРН-АВ-4).

1.2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія	Цикл професійної та практичної підготовки. Фахові дисципліни.	
Змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти: перший Ступінь вищої освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: денна – 120 заочна – 120		4-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		7-й	
		Лекції	
		32 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		32 год	8 год
		Самостійна робота	
56 год		104 год	
Вид контролю: екзамен			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Тема 1. Передумови досягнення незалежності України

Початок перебудови та перспективи політичного та духовного життя народів України. Підвищення соціально-політичної активності населення. Масові мітинги і демонстрації 1988 р. у Львові. Виникнення громадських організацій та об'єднань. Утворення Народного руху України за перебудову. Є. Гедройць та Україна. Контакти НРУ та польської «Солідарності» в основі визнання незалежності України. Створення екологічної асоціації «Зелений світ». Діяльність Українського добровільного історико-просвітницького товариства «Меморіал». Спілка незалежної української молоді. Українська студентська спілка. Демократична спілка студентів. Перший з'їзд офіцерів-громадян України. Утворення спілки офіцерів України. Політика Компартії України. Становлення багатопартійності. Утворення Української республіканської партії. Партія демократичного відродження України. Конституційно-демократична партія України. Демократична партія України. Українська селянська демократична партія. Демократичний конгрес. Страйковий рух.

Проголошення суверенітету України. Спроба державного перевороту в Москві у серпні 1991 р. і події в Україні. Прийняття Акта незалежності України. Референдум і обрання Президента України 1 грудня 1991 р. Біловезька зустріч керівників держав. Анулювання договору 1922 р. про створення СРСР.

Тема 2. Початок суспільно-політичного розвитку незалежної української держави

Угода про створення співдружності незалежних держав і Україна. Запровадження державних символів України. Конституційний процес. Розбудова незалежної держави.

Труднощі та протиріччя суспільно-політичного життя. Зовнішньополітична діяльність України, відносини з Москвою. Проблеми Криму, Чорноморського флоту, ядерної зброї. Політична боротьба у Верховній Раді України. Політичні страйки.

Перші кроки суверенізації. Робота українського парламенту. Декларація про державний суверенітет України. Закон «Про економічну самостійність Української РСР». Проголошення державної незалежності України. Всеукраїнський референдум. Вибори Президента України. Л. Кравчук. Л. Кучма. Створення пра-

вової бази розвитку України як демократичної держави. Становлення владних структур незалежної України. Формування Збройних сил і Військово-морського флоту, Національної гвардії, Служби безпеки. Запровадження національної грошової одиниці та інших інститутів державності. Незалежність та перегрупування політичних сил. Трансформація Руху та його розкол. Формування багатопартійності в Україні. Вибори до Верховної Ради та їх наслідки. Співвідношення сил у новій Верховній Раді, фракції та депутатські групи О. Мороз – Голова Верховної Ради.

Другі вибори президента України (1994 р.). Обрання президентом Л. Д. Кучми, його соціально-економічна та політична платформа. Кабінет Міністрів як ланка виконавчої влади. Прем'єр-міністр Є. Марчук та його відставка. П'ятий прем'єр-міністр П. Лазаренко. Конституційний процес, прийняття Конституції України (1996 р.). Основні напрями зовнішньої політики України. Участь України у загальноєвропейському процесі. Діяльність України в ООН. Українсько-російські відносини. Україна та СНД. Приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Меморандум про гарантії безпеки України. Позаблоковий статус України. Вступ України до Ради Європи. Україна та Всесвітній банк.

Треті вибори президента України 1999 р., боротьба політичних сил, їх співвідношення, кандидати у президенти. Переобрання Л. Д. Кучми на другий термін та політика прискорення соціально-економічних реформ. Президент України та Верховна Рада: характеристика відносин, перспективи державотворчого процесу.

Тема 3. Проблеми соціально-економічного поступу незалежної України

Соціально-економічна ситуація в Україні на початку становлення її державності. Економічні проблеми незалежної України в 1991–1996 рр. Заходи щодо подолання економічної залежності України. Курс на перехід до ринкових відносин. «Основи національної економічної політики України». Становище в промисловості і сільському господарстві. Наростання економічної кризи. Фінансове становище України. Загострення соціальної напруги. Падіння життєвого рівня населення. Інфляція. Економічні страйки. Екологічні проблеми. Реформування економіки на шляху переходу до ринкових відносин. Приватизація, суперечливий характер її здійснення. Криміналізація економічного життя. Проблема енергоносіїв, спад виробництва. Занепад аграрного сектору економіки. Проблема приватної власності на землю. Криза фінансово-кредитної системи. Наростання інфляційних процесів і соціальної напруженості. Пошук шляхів виходу з кризи і соціального захисту населення. Активізація соціальних реформ наприкінці 90-х років ХХ ст. Кабінет Міністрів за В. Пустовойтенка, В. Ющенко, його економічна діяльність.

Змістовий модуль 2.

УКРАЇНА У ТРАНСФОРМАЦІЯХ ХХІ СТ.

Тема 4. Формування європейського курсу України

Загострення політичної ситуації під час виборчої кампанії Президента України (березень – 21 листопада 2004 р.) «Помаранчева революція» 2004 р. в Україні: причини, перебіг та наслідки. Суперечливі процеси в політичному житті та державотворенні на третьому етапі незалежності. Парламентські вибори 26 березня 2006 р. Проведення конституційної реформи. Кабінет В. Ющенко та його соціально-економічна діяльність, причини відставки. Загострення політичної кризи в країні та її можливі наслідки. Парламентські вибори 2002 р.: розстановка політичних сил і результати.

«Помаранчева революція» 2004 р., її наслідки. Діяльність Кабінету Міністрів А. Кінаха, Ю. Тимошенко, В. Януковича. Перші програми європейської та атлантичної інтеграції за Президента Кучми. План дій Україна – ЄС 2005–2007 рр. та особливості його виконання. Вплив уряду В. Януковича на європейські та атлантичні прагнення України. Східне партнерство ЄС та його наслідки для України. Наслідки для України приєднання до Шенгенської зони країн ЦСЄ. Україна на шляху до європейської асоціації у 2013 р.

Тема 5. Україна на захисті своєї незалежності, суверенітету та євроінтеграції

Зупинення В. Януковичем переговорів про асоціацію з ЄС. Масові протести 2013–2014 рр., Революція гідності. Планування втечі В. Януковича та представників його промосковського оточення, 20 лютого – початок організації Кремлем захоплення Криму. Спроба організації громадянської війни навколо В. Януковича у Харкові. Окупація Автономної республіки Крим, терористичні захоплення будівель, створення «народних республік» московською агентурою в різних областях України. Вибиття «республік» з Харкова, Запоріжжя, Миколаєва, Одеси.

Захоплення російськими бойовиками на чолі з І. Гіркіним м. Слов'янськ Донецької області та навколишніх міст. Створення «уряду ДНР» російським громадянином О. Бородаєм. Окупація міст Луганщини російськими «казаками». Початок бойових дій у Донецькій та Луганській областях, Антитерористична операція. Бої навколо Слов'янська, Краматорська, Северодонецька, Лисичанська, Тореза. «Тактичний відступ» та втеча Гіркина, ліквідація «незалежних» лідерів бойовиків, оточення «республік» ЗСУ. Битва за аеропорти Донецька та Луганська. Знищення літака МН-17. Введення підкріплень російських військ через кордон, оточення ними українських військ під Іловайськом. Мінські домовленості.

Продовження Росією війни, взяття «Дебальцевського карману». Позиційна війна, військові операції 2016–2019 рр. Докази російської агресії проти України.

Інформаційна війна, підпільні методи ведення російської агресії. Спроби нівелювання української історії, незалежності, ідентичності, суверенітету, європейської інтеграції. Створення антиукраїнських політичних проєктів. Кремлівській вплив на крайні ліві та крайні праві рухи в Україні та Європі, стимулювання падіння цінності демократій.

ЗСУ, Національна гвардія, добровольчі сили: їх історія. Трансформація та новації в ході війни Москви проти України. Проблема військового призову.

Тема 6. Соціально-економічна сторона захисту українського суверенітету

Ускладнення соціальних проблем та загроза подальшій консолідації українського суспільства під час московської агресії. Газові конфлікти з Москвою та їхній вплив на економічну стабільність в Україні. Шляхи подолання економічних проблем країни. Основні напрями та підсумки економічної політики урядів незалежної України у XXI ст.

Проєкти альтернативної енергії. Україна та нафтогазові лінії у Східній Європі. TANAP та Україна. Успіхи «Нафтогазу» в судових позовах проти Nord Stream 2 AG.

Тема 7. Культурні процеси та релігійне життя у незалежній Україні

Утвердження принципів плюралізму в ідеологічно-культурній царині. Національне відродження на межі XX–XXI ст. в Україні. Створення націокультурних товариств і об'єднань, навчальних закладів.

Становище в системі освіти. Заходи щодо її вдосконалення. Ситуація з виконанням закону «Про мови в Українській РСР». Розширення сфери застосування української мови. Створення нових видів вищих і середніх навчальних закладів. Здобутки і прорахунки в науці. Створення нових галузевих академій наук. Поширення творчих зв'язків із закордонними вченими, науковцями української діаспори. Стан суспільствознавства. «Відплив умів» за кордон. Комерціалізація наукових структур.

Громадянська позиція письменників і митців. Розвиток літератури постмодернізму. Твори Ю. Андруховича, О. Забужко, С. Жадана. Ситуація у видавничій справі, театрі, кіно, образотворчому мистецтві. Загальний стан культури і перспективи її розвитку. Національний і міжнаціональний аспект розвитку культури. Комерціалізація мистецтва. Прийняття закону про регіональні мови. Складнощі церковного життя. Релігійні конфесії в Україні.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко О. Д. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 3-тє, випр., допов. Київ: Академвидав, 2005. 688 с.
2. Даниленко В. М. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2018. 278 с.
3. Дещинський Л. Є., Зінкевич Р. Д., Терський С. В. та ін. Міжнародні відносини України: історія і сучасність: навчальний посібник. Вид. 4-те, перероб. і доп. Львів: Вид-во «Бескит Біт», 2008. 444 с.
4. Історія держави і права України: у 2-х т. / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький та ін. Т. 2. Київ, 2000. 580 с.
5. Калініченко В. В., Рибалка І. К. Історія України: підручник для історичних факультетів вищих навчальних закладів. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2004. Частина III: 1917–2003. 628 с.
6. Новітня історія України (1900–2000): підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. П. Жрожжкін та ін. Київ: Вища школа, 2000. 663 с.
7. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ: АрЕк, 1999. 727 с.
8. Уряди України у ХХ ст. / ред. В. М. Литвин. Київ: Наукова думка, 2001. 608 с.
9. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001): монографія / Н. П. Барановська та ін. Київ: Альтернативи, 2001. 702 с.
10. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ ст. / ред. В. А. Смолій. Київ: Парламентське видавництво, 2007. 1028 с.

Додаткова література

1. Вінцковський Т. С. Політичні діячі України: 1917–2004. Харків: Видавнича група «Основа», 2005. 112 с.
2. Влада і суспільство в Україні. Історичний контекст: іст. нариси / ред. В. А. Смолій. Київ: НАН України, Ін-т історії України, 2013. 505 с.
3. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. Київ: Генеза, 2000. 360 с.
4. Історія світової та української культури: підруч. для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко та ін. Київ: Літера, 2005. 463 с.
5. Історія української культури: слов. термінів і персоналій / В. О. Лозовий та ін. Харків: Право, 2012. 237 с.

6. Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб. / за ред. С. М. Клапчука. Київ: Знання-Прес, 2007. 358 с.
7. Касьянов Г. В. Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960–1980-х рр. Київ: Наука, 1995. 228 с.
8. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 172 с.
9. Кордон М. В. Україна – НАТО: історія та сьогодення: навч.-метод. посіб. Житомир: Полісся, 2008. 148 с.
10. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ: ЦУЛ, 2002. 508 с.
11. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. Книга 3. Київ: Темпора. 388 с.
12. Литвин В. Історія України: у 3-х т. Т. 3. Кн. 1. Київ: Наука, 2003. 864 с.
13. Литвин В. Історія України: у 3-х т. Т. 3. Кн. 2. Київ: Альтернативи, 2005. 458 с.
14. Музиченко П. Історія держави і права України: навч. посіб. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2003. 429 с.
15. Українське державотворення: Невитребуваний потенціал. Словник-довідник / за ред. О. Мироненка. Київ: Либідь, 1997. 560 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Біографії суспільно-політичних, наукових і культурних діячів України. URL: <http://ukraine-history.com.ua/>
2. Відкритий цифровий архів Центру гуманітарних досліджень та наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка. URL: <http://www.anthropos.org.ua/jspui/>
3. Документи з історії України українською, російською і англійською мовами. URL: <http://www.history.univ.kiev.ua/>
4. Закони України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Інститут історії України НАН України. URL: <http://www.history.org.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
8. Перша українська електронна бібліотека підручників. URL: <http://pidruchniki.com.ua/>
9. Українська електронна бібліотека. URL: <http://exlibris.org.ua/>
10. Український історичний журнал. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&ask>About=journal>

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1: Значення відродження національно-визвольного руху

1. У чому полягають основні причини відродження визвольного руху?
2. «Неосталінізм» та політичні репресії проти українства.
3. Чому книга І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» стала дієвим засобом боротьби проти тоталітаризму?
4. Чи зміг дисидентський рух перемогти тоталітарну систему?
5. Які зв'язки існували між українськими дисидентами та опозицією комуністичним диктатурам в інших країнах Європи?
6. Значення дисидентського руху для сучасної України.

Література

1. Епплбом Е. Історія ГУЛАГу / перекл. з англ. Андрія Іщенка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
2. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? *Вітчизна*. 1990. № 5–8. URL: <http://litopys.org.ua/idzuba/dz.htm>
3. Зайцев Ю. Польська опозиція 1970–80-х рр. про засади українсько-польського порозуміння. *Депортації українців та поляків: кінець 1939 – початок 50-х р. (до 50-річчя операції «Вісла»)* / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України; упоряд. Ю. Ю. Сливка. Львів, 1998. С. 52–64.
4. Касьянов Г. В. Незгодні: Українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х рр. Київ: Наука, 1995. 228 с.
5. Корогодський Р. Брама світла. Шістдесятники / упоряд. М. Коцюбинська. Львів: Видавництво Українського католицького ун-ту, 2009. 656 с.
6. Лук'яненко Л. Г. Сповідь у камері смертника. Київ, 1991.
7. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (Історико-літературний та поетикальний аспекти): монографія / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ: Смолоскип, 2010. 627 с.
8. Цвілюк С. А. Українізація України: тернистий шлях нац.-культ. відродження за доби сталінізму. Вид 2-ге, переробл. і доп. Одеса: Астропринт, 2009. 384 с.

Семінар 2–4: Падіння СРСР і відродження незалежного політичного процесу в Україні

1. Причини наростання кризових явищ в СРСР протягом 1970–1980-х рр.
2. Соціально-політичне значення Чорнобильської катастрофи.
3. Причини поразки «горбачовської перебудови».
4. Роль українського визвольного руху у падінні СРСР.
5. Роль ухвалення Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України: спільне та відмінне порівняно з рештою країн «Східного блоку».
6. Створення екологічної асоціації «Зелений світ».
7. Діяльність історико-просвітницького товариства «Меморіал».
8. Діяльність Спілки незалежної української молоді.
9. Діяльність Української студентської спілки та демократичної спілки студентів.
10. Перший з'їзд офіцерів-громадян України. Утворення спілки офіцерів.
11. Минуле та сучасність Української республіканської партії.
12. Утворення Партії демократичного відродження України.
13. Конституційно-демократична партія України та її трансформації.
14. Утворення демократичної партії України.
15. Діяльність Української селянської демократичної партії.
16. Конгрес нац.-демократичних сил та Конгрес українських націоналістів.
17. Історія діяльності УНА-УНСО.

Література

1. 1989 – установча конференція Українського історико-просвітницького товариства «Меморіал». *Український інститут національної пам'яті*. URL: <https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/berezen/4/1989-ustanovcha-konferenciya-ukrayinskogo-istoryko-prosvitnyckogo-tovarystva-memorial>
2. Алексієвич С. О. Чорнобиль: хроніка майбутнього / Оксана Забужко (пер. і післямова). Київ: Факт, 1998. 194 с.
3. Артюх В. Спілка Незалежної Української Молоді (СНУМ). Хода з труною комунізму 7 листопада 1990 р. в Сумах. *Сумський історичний портал*. URL: <http://history.sumy.ua/sources/media-documents/9079-spilka-nezalezhnoi-ukrainskoi-molodi-snum-khoda-z-trunoiu-7-lystopada-1990-roku-v-sumakh.html>
4. Бичек С. М. Кроки до незалежності України (за документами ЦДАГО України). *До 20-ї річниці незалежності України*. С. 11–21. URL: <https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/02-27.pdf>

5. В інтернет виклали спогади про український визвольний рух. СКАНИ. *Історична правда*, 15 грудня 2015 р. URL: <https://www.istpravda.com.ua/short/2015/12/15/148809/>
6. В Україні 349 партій. А найпершою зареєстрована – Республіканська платформа. *Ровесник News*. URL: <https://rovesnyknews.te.ua/v-ukraini-349-partiya-naupershoiu-zareiestrovana-respublikanska-platforma/>
7. Варакута О. 4 листопада 1991 р. утворена Національна гвардія України. Спогади про службу в НГУ. *СОУ*. URL: https://portsou.at.ua/news/4_listopada_1991_roku_utvorena_nacionalna_gvardija_ukrajini_sporadi_pro_sluzhbu_v_ngu/2010-11-04-740
8. Лазоркін В. «Це були перші проекти національного законодавства у сфері оборони України». *ВГО Спілка офіцерів України*. URL: <https://uoun.wordpress.com/2013/09/07/віталій-лазоркін-це-були-перші-проект/>
9. Гай-Нижник П. Створення Демократичної партії України та її позиція щодо путчу ГКЧП (1990–1991 рр.). *Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку (Матеріали міжнародної науково-практичної конференції)*. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. С. 539–551.
10. Гончарук Г. І., Шановська О. А. Національна ідея і Народний Рух України. Одеса: Астропринт, 2004. 172 с.
11. Даниленко В. М. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2018. 278 с.
12. Діденко Ю. В. Народний рух у державотворчих процесах України (1989–2002). Одеса: Астропринт, 2006. 176 с.
13. Історії трьох «майданів»: Революція на граніті. *Хмарочос*. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/partner/rng/>
14. Кармазіна М. Регіональні політичні партії в Україні (1991 – початок 2018 рр.). *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Випуск 1 (93). URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/11/karmazina_regionalni.pdf
15. Кармазіна М. Українська багатопартійність: становлення і розвиток. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Випуск 3 (59). URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/karmazina_ukrainska.pdf
16. Кармазіна М. Чи є партії агентами демократії. Український партогенез: погляд крізь двадцятиріччя. *ZN, UA*. 13 січня 2012 р. URL: https://zn.ua/ukr/internal/chi_e_partiyi_agentami_demokratiyi_ukrayinskiy_partogenez_poglyad_kriz_dvadtsyatirichchya_.html

17. Липовецький С. Без комуністів і комсомольців. Як заснували Спілку незалежної української молоді. *Історична правда*. 19 серпня 2019 р. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2019/08/19/156101/>
18. Ліві та лівоцентристські партії в Україні. *Фонд ім. Фрідріха Еберта: Представництво в Україні*. URL: <http://library.fes.de/pdf-files//bueros/ukraine/07665.pdf>
19. Мацьків А. Перша присяга військової частини ЗСУ на вірність Україні. *Історична правда*. 26 грудня 2019 р. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2019/12/26/156788/>
20. Михайлов В. Осередки товариства «Меморіал» на півдні України наприкінці 1980-х – 1991 рр. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія*. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3277/1/Стаття%205-83-88.pdf>
21. Нагорняк Т. Л., Руденко А. Ф. Політико-партійний ринок та маркетинг в Україні: етапи становлення та розвитку. *Панорама політологічних студій: Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету*. 2013. Випуск 10. С. 139–147.
22. «Один раз і назавжди»: історія створення Військової присяги. *Армія Inform*. URL: <https://armyinform.com.ua/2019/12/odyn-raz-i-nazavzhdy-istoriya-stvorenniya-vijskovoji-prysyagy/>
23. Олександр Сасько: Омолодження «Спілки офіцерів України» може відбутися лише завдяки активності й дієвості організації. *Армія Inform*. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/03/oleksandr-sasko-omolodzhennya-spilky-oficeriv-ukrayiny-mozhe-vidbutysya-lyshe-zavdyaky-aktyvnosti-j-diyevosti-organizacziyi/>
24. Подорожній М. Історія Спілки Української Молоді (1989–1995 рр.). *Спілка Української Молоді – Харків*. 10 червня 2016 р. URL: <http://cym.org.ua/2016.06/istoriya-spilky-ukrayinskoji-molodi-1989-1995-roky/>
25. Політична історія України: посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. І. Танцюри. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 488 с.
26. Рівно 20 років тому відбувся установчий з'їзд Української студентської спілки. *TEXTY*. URL: https://texty.org.ua/articles/11198/Rivno_20_rokiv_tomu_vidbuvsya_ustanovchyj_zjizd-11198/
27. Самойленко Ю. Сторінки історії: спогади та становлення. *Зелений світ*. URL: http://www.zelenysvit.org.ua/?page=news_view&npage=4&id=43103&cat=0
28. Тертичний О. Перша спроба демократичної будови політичної партії в Україні: Автобіографія української Демплатформи (1990–1991 рр.). Документи. Київ: НаУКМА, 2014. 309 с.

29. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001): монографія / Н. П. Барановська та ін. Київ: Альтернативи, 2001. 702 с.
30. Українська Студентська Спілка. *Чернігівська крайова організація Народного Руху України*. URL: <http://unpr.net.ua/index/0-14>
31. Українське державотворення: Невитребуваний потенціал. Словник-довідник / за ред. О. Мироненка. Київ: Либідь, 1997. 560 с.
32. Чорнобиль. 1986–1987 рр. Документи і спогади: Роль НАН України у подоланні наслідків катастрофи / А. П. Шпак (голов. ред.), В. Д. Новіков (уклад.). Київ: Академперіодика, 2004. 564 с.

Семінар 5–6: Відновлення та розбудова незалежної України (1990-ті рр.)

1. Особливості процесу визнання незалежності України на світовій арені.
2. Формування владних інститутів нової держави.
3. Перехід до капіталістичної економіки, проблеми становлення ринку.
4. Активізація соціальних реформ в Україні у 1990-х рр. ХХ ст.
5. Уряди Валерія Пустовойтенка та Віктора Ющенка.
6. «Стратегічне партнерство» у зовнішній політиці України.
7. Перші паростки курсу України на євроінтеграцію.

Література

1. Бойко О. Д. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 3-тє, випр., допов. Київ: Академвидав, 2005. 688 с.
2. Вінцковський Т. С. Політичні діячі України: 1917–2004. Харків: Видавнича група «Основа», 2005. 112 с.
3. Гнаткович О. Д. Євроінтеграція України: Проблеми трансформації: науково-навч. видання. Львів: ПАІС, 2005. 80 с.
4. Історія держави і права України: у 2-х т. / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький та ін. Т. 2. Київ, 2000. 580 с.
5. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 172 с.
6. Незалежність України: історичні витоки та перспективи: Матеріали науково-практичної конференції, 22 серпня 1996 р. / НАН України; Інститут історії України; В. А. Смолій (ред.). Київ, 1997. 228 с.
7. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001): монографія / Н. П. Барановська та ін. Київ: Альтернативи, 2001. 702 с.

8. Україна: політична історія. XX – початок XXI ст. / ред. В. А. Смолій. Київ: Парламентське видавництво, 2007. 1028 с.
9. Українське державотворення: Невитребуваний потенціал. Словник-довідник / за ред. О. Мироненка. Київ: Либідь, 1997. 560 с.
10. Уряди України у XX ст. / ред. В. М. Литвин. Київ: Наукова думка, 2001. 608 с.

Семінар 7: Поступ демократичного процесу в незалежній Україні

1. Демократичні перетворення кінця 1990-х – початку 2000-х рр. Суспільно-політичні рухи, партії та організації в Україні.
2. Процес формування Конституції України та роль політичних сил.
3. «Багатовекторність та позаблоковість»: причини обрання такої геополітичної стратегії у 1990-ті рр., роль політичних сил.
4. Приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Меморандум про гарантії безпеки України.
5. Питання толерантності (етнічної, релігійної, гендерної тощо) та співіснування у демократичних процесах в Україні.
6. Зовнішні впливи на посилення розвитку демократії в Україні: сприяння реформам чи втручання у внутрішні справи?

Література

1. Бойко О. Д. Україна 1991–1995 рр.: Тіні минулого чи контури майбутнього? (Нариси з новітньої історії). Київ: Магістр, 1996.
2. Грабовський С. Нариси з історії українського державотворення. Київ: Генеза, 1995. С. 446–484, 585–592.
3. Литвин В. М., Слюсаренко А. Г. На політичній арені України (90-ті рр.). Роздуми істориків. *Український історичний журнал*. 1994. № 2–3. С. 28–50.
4. Україна: політична історія. XX – початок XXI ст. / ред. В. А. Смолій. Київ: Парламентське видавництво, 2007. 1028 с.
5. Українське державотворення: Невитребуваний потенціал. Словник-довідник / за ред. О. Мироненка. Київ: Либідь, 1997. 560 с.
6. Уряди України у XX ст. / ред. В. М. Литвин. Київ: Наукова думка, 2001. 608 с.

Семінар 8–10: Проблеми трансформації політичного життя в Україні ХХІ ст.

1. Які обставин забезпечили поживлення української економіки на початку нового століття?
2. Чи можна вважати «Помаранчеву революцію» революцією? Яке її значення для внутрішньої та зовнішньої політики України?
3. Особливості політичного протистояння серед представників сучасної політичної еліти та шляхи його подолання.
4. Світова економічна криза та її вплив на українську економіку.
5. «Помаранчева революція» та Революція Гідності: порівняльний аналіз.
6. Розвиток стратегії національної безпеки та оборони України.
7. Причини та передумови російської агресії проти України.
8. Основні успіхи України на військовому та дипломатичному театрах у протидії російській агресії.

Література

1. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 172 с.
2. Кордон М. В. Україна – НАТО: історія та сьогодення: навч.-метод. посіб. Житомир: Полісся, 2008. 148 с. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
3. Кульчицький С. В. Помаранчева революція / Інститут історії України НАН України. Київ: Генеза, 2005. 366 с.
4. Революція Гідності 2013–2014 рр. та агресія Росії проти України: наук.-метод. матеріали / за заг. ред. Павла Полянського. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 34 с.
5. Сучасна українська політика: політики і політологи про неї / М. І. Михальченко (голова ред. кол.). Київ: УЦПМ, 2008. 363 с.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання академічних досягнень

Семінарське заняття

- обізнаність у науковій літературі та історичних джерелах;
- ґрунтовні знання з історії України періоду незалежності;
- вміння аналізувати основні тенденції історичного процесу у країні;
- вміння встановлювати причини та наслідки історичних подій і явищ;
- обґрунтування положень історичними фактами, статистичними матеріалами тощо;
- вміння формулювати та аргументовано доводити власну думку в усній формі;
- володіння категоріальним апаратом на сучасному рівні;
- послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді;
- вільне володіння нормами сучасної української літературної мови.

Самостійне завдання

(5 балів)

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Сутність завдання

Кожен здобувач освіти має обрати один чи кілька варіантів виконання завдань. Після оцінювання викладачем за бажанням студента результати самостійної роботи можуть презентуватися решті студентського колективу під час аудиторних занять.

Тематичні напрями

- 1) Історичні дослідження процесу здобуття незалежності України.
- 2) Погляди на події нової московсько-української війни.

Критерії оцінювання

- 1) Конспект тексту за заданою темою – 4 бали.
- 2) Презентація – 3 бали.
- 3) Виступ в аудиторії – 2 бали.

Індивідуальне завдання

(15 балів)

ВІЗУАЛІЗОВАНА ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІТЬ

Сутність завдання

Завдання виконується індивідуально кожним студентом. Суть завдання полягає у вивченні та візуальному представленні однієї із ключових подій чи довготривалих процесів, які розглядалися протягом курсу. Робота може мати форму презентації, ілюстрованого тезисного плану або статті. Головною вимогою є візуалізація студентами описаних подій. За обраною темою студенти збирають матеріал, пишуть текст, готують роботу, демонструють її в аудиторії, захищають свою позицію, роблять висновок щодо майбутнього розвитку України згідно з представленими матеріалами.

Тематичні напрями

- 1) Народний Рух України та інша опозиція радянському режимові.
- 2) Від Декларації про суверенітет до незалежності.
- 3) Мафія та олігархат: суть цих явищ в українській економіці та політиці.
- 4) Падіння та відбудова економіки незалежної України.
- 5) Президентські вибори в історії України: за що та проти кого?
- 6) Стратегічні партнери України.
- 7) Європейський вектор розвитку України.
- 8) Північноатлантичний Альянс та перспективи інтеграції для України.
- 9) «Кримська криза» 1990-х рр.
- 10) Україна в Іракській війні: причини та наслідки.
- 11) Відродження пам'яті про Голодомор та боротьба за визнання його геноцидом українського народу.
- 12) Причини, привід, перебіг та наслідки Революції гідності.
- 13) Планування та втілення московської агресії проти України.
- 14) Українські «економічні війни» на захисті незалежності.
- 15) За пропозицією студента, період кін. ХХ–ХХІ ст. (затв. викладачем).

Критерії оцінювання

Розкриття теми, історична ерудиція – 10.

Аргументація власної думки, підкріплення позиції джерелами – 15.

Висновки, що узагальнюють авторську позицію – 5.

Повнота та доречність посилань – 5.

Оформлення – 3.

Мовна грамотність – 2.

6. ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Індивідуальні завдання	
1	Тезисний план-конспект статей Сергія Адамовича про НРУ та В. Чорновола (<i>посилання</i>)
2	Презентація «Оборона Маріуполя» на 15 слайдів
3	Тезисний план-конспект статті Ігоря Огірка про інформаційні системи і технології безпеки Української держави (<i>посилання</i>)
4	Презентація «Фрегат Гетьман Сагайдачний та його роль у подіях російсько-української війни» на 15 слайдів
5	Презентація «Бої на Світлодарській дузі» на 15 слайдів
6	Презентація «Бої за Авдіївку» на 15 слайдів
7	Презентація «Бої за Мар'їнку» на 15 слайдів
8	Презентація «Від декларації про суверенітет до незалежності» на 15 слайдів
9	Презентація «Облога Луганської прикордонної бази» на 15 слайдів
10	Презентація «Бої за Луганський аеропорт» на 15 слайдів
11	Презентація «Битва за Лисичанськ» на 15 слайдів
12	Презентація «Операція зі звільнення Слов'янська» на 15 слайдів
13	Презентація «Рейд 95-ї бригади Забродського» на 15 слайдів

Модульні завдання (10 слайдів)	
1	Презентація «Масандрівські угоди та поділ Чорноморського флоту»
2	Презентація «Вихід України з економічної кризи за президентування Л. Кучми: причини, особливості, наслідки»
3	Презентація «Українці у збройних конфліктах 1990-х рр.»
4	Презентація «Статус та становище Криму у 1990-ті рр.»
5	Презентація «Парламентські та президентські вибори в Україні у 1990-х рр.»
6	Презентація «Впливові політичні партії України 1990-х рр.»
7	Презентація «ЗСУ та Національна гвардія України у 1990-ті рр.»
8	Презентація «Становище релігії та міжконфесійні відносини в Україні»
9	Презентація «Зовнішня політика України 1990-х рр.»
10	Презентація «Атомне роззброєння України»
11	Презентація «Постать Леоніда Кучми в історії України»
12	Презентація «Прем'єр-міністри та уряди України у 1990-ті рр.»
13	Презентація «Постать Леоніда Кравчука в історії України»

7. ПРИКЛАДИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

Ступінь вищої освіти	-	Бакалавр
Спеціальність	-	032 Історія та археологія
Освітня програма	-	Історія та археологія
Форма навчання	-	денна
Семестр	-	VII
Навчальна дисципліна	-	Історія України

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Релігійне життя у незалежній Україні.
2. Конституційний процес. Основні положення Конституції незалежної України.
3. Значення Революції Гідності для України.

Затверджено на засіданні кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки, протокол № 4 від 28 листопада 2019 р.

**Завідувач кафедри
Екзаменатор**

**Н. Р. Темірова
К. І. Мелекесцев**

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

Ступінь вищої освіти	-	Бакалавр
Спеціальність	-	032 Історія та археологія
Освітня програма	-	Історія та археологія
Форма навчання	-	денна
Семестр	-	VII
Навчальна дисципліна	-	Історія України

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

1. Суспільно-політичне життя України в умовах незалежності.
2. Національно-культурне відродження в Україні.
3. «Помаранчева революція» в Україні: причини, перебіг, наслідки.

Затверджено на засіданні кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки, протокол № 4 від 28 листопада 2019 р.

**Завідувач кафедри
Екзаменатор**

**Н. Р. Темірова
К. І. Мелекесцев**

8. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

8.1. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи поточного контролю:

- участь у семінарських заняттях;
- виконання практичних завдань;
- участь у колоквіумі;
- МКР 1, МКР 2.

Методи підсумкового контролю: індивідуальне творче завдання або іспит.

8.2. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Поточний контроль (max 60 балів)										Підсумковий контроль (max 40 балів)	Загальна кількість балів			
Модуль 1					Модуль 2									
Організаційно-навчальна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	МКР 1	Сума балів за модуль 3	Організаційно-навчальна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	МКР 2	Сума балів за модуль 4	Сума балів за поточний контроль	Наукова робота	Індивідуальне творче завдання	Іспит	
10	-	5	10	25	10	15	-	10	35	60	40			100

8.3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Семінарське заняття

- обізнаність у науковій літературі та історичних джерелах;
- ґрунтовні знання з історії України періоду незалежності;
- вміння аналізувати основні тенденції історичного процесу у країні;
- встановлювати причини та наслідки історичних подій і явищ;
- обґрунтування положень історичними фактами, статистичними матеріалами тощо;
- формулювати та аргументовано доводити власну думку в усній формі
- володіння категоріальним апаратом на сучасному рівні;
- послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді;
- вільне володіння нормами сучасної української літературної мови.

Презентаційна доповідь

Текст за заданою темою – 4 бали.

Презентація – 3 бали.

Виступ в аудиторії – 3 бали.

Індивідуальне творче завдання

Розкриття теми, історична ерудиція – 10.

Аргументація власної думки, підкріплення позиції джерелами – 15.

Висновки, що узагальнюють авторську позицію – 5.

Повнота та доречність посилань – 5.

Оформлення – 3.

Мовна грамотність – 2.

Екзамен

36–40 балів:

- ґрунтовні знання з історії України після 1991 р.;
- вміння аналізувати тенденції історичного процесу в Україні на межі ХХ–ХХІ ст.;
- обізнаність у форматах, принципах, методах дослідження історії пострадянської доби;
- обізнаність у науковій літературі та джерелах з історії України пострадянської доби;
- володіння категоріальним апаратом на сучасному рівні;

- здатність послідовно викладати матеріал з висновками в кінці відповіді;
- вільне володіння сучасною українською літературною мовою.

30–35 балів:

- достатні знання з історії України після 1991 р.;
- вміння аналізувати тенденції історичного процесу в Україні на межі ХХ–ХХІ ст.;
- знання форматів, принципів, методів дослідження історії пострадянської доби;
- знання наукової літератури та джерел з історії України пострадянської доби;
- володіння категоріальним апаратом на сучасному рівні;
- здатність послідовно викладати матеріал;
- вільне володіння сучасною українською літературною мовою.

24–29 балів:

- часткові знання з історії України після 1991 р.;
- часткові знання фактичного матеріалу з історії України після 1991 р.;
- початкові навички аналізу історичного процесу в Україні після 1991 р.;
- загальне уявлення про формати, принципи, методи дослідження історії після 1991 р.;
- помилки під час пояснення понять;
- розкриття суті питання взагалі, не зважаючи на зазначені вище упущення;
- недостатнє володіння нормами сучасної української мови.

0–23 бали:

- невміння розкрити основний зміст завдання;
- відсутність знань основних тенденцій історичного розвитку після 1991 р.;
- відсутність уявлення про формати, принципи, методи дослідження доби після 1991 р.;
- необґрунтованість висновків;
- невміння володіти категоріальним апаратом;
- обмежене володіння нормами сучасної української літературної мови.

Навчальне видання

Мелєкєсцев Кирило Ігорович

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (ДОБА НЕЗАЛЕЖНОСТІ)

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності
032 «Історія та археологія» освітньої програми «Історія та археологія»

Електронне видання

Редактор
Технічний редактор

І. М. Колесникова
Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 14.12.2020
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 1,62
Зам. 82

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018 р.